

*Присвячується першому голові
Національної спілки
краєзнавців України,
Герою України, академіку
П. Т. Троньку*

Національна академія наук України
Міжвідомча координаційна рада з питань краєзнавства
при Президії НАН України
Національна спілка краєзнавців України

Олександр Реєнт

*Краєзнавство в Україні
Історичні Традиції
і стратегія розвитку*

Видання 2-ге, доповнене

Київ
2021

УДК 908:001](477)(091)

*Рекомендовано до друку
Президією Національної спілки краєзнавців України
(протокол № 2 від «14» травня 2021 р.)*

Рецензенти:

- Кремень В. Г.**, доктор філософських наук, професор, академік НАН України, академік НАПН України, президент НАПН України.
- Рафальський О. О.**, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України, віце-президент НАН України, директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України.
- Скрипник Г. А.**, доктор історичних наук, професор, академік НАН України, директор Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України, академік-секретар Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України.
- Смолій В. А.**, доктор історичних наук, професор, академік НАН України, директор Інституту історії України НАН України, академік-секретар Відділення історії, філософії та права НАН України.

Реєнт Олександр.

Р34 Краєзнавство в Україні: історичні традиції і стратегія розвитку.
Вид. 2-ге, доп.— К., 2021. — 292 с., іл.

ISBN 978-617-7736-84-3

Висвітлюється розвиток українського краєзнавства в контексті соціогуманітарної парадигми, комплексно аналізуються головні напрями діяльності Національної спілки краєзнавців України, усебічно розкриваються здобутки краєзнавців науково-теоретичного та практичного змісту, досліджується вплив краєзнавчого руху на суспільні перетворення у сучасній Україні, окреслюються його стратегічні перспективи в дальшому зміцненні духовних засад українського соціуму.

Книга розрахована на фахівців із суспільних і гуманітарних наук, викладачів закладів вищої освіти, учителів, студентів, учнів загальноосвітніх шкіл, широке коло дослідників рідного краю.

ISBN 978-617-7736-84-3

© Реєнт О. П., 2021

© Національна спілка краєзнавців України, 2021

Зміст

Передмова 7

Розділ I

Національна спілка краєзнавців України: візія майбутнього

- 1.1. Українське краєзнавство: від витоків до сучасності 12
- 1.2. Програмні положення
й перспективи Спілки 32
- 1.3. Актуальні напрями діяльності НСКУ 48

S

Розділ II

Організаційні та наукові засади краєзнавчого руху

- 2.1. Удосконалення організаційної структури
НСКУ 67
- 2.2. Науково-теоретичний зміст
краєзнавчих досліджень 98
- 2.3. Краєзнавство у системі освіти України 121

Розділ III

Краєзнавство й суспільство: синергія в поширенні краєзнавчих знань

- 3.1. Науково-краєзнавчі експедиції як форма
пізнання краю 156
- 3.2. Краєзнавчо-культурологічні
проекти НСКУ 192

Розділ IV

Видавнича діяльність та інноваційні методи в популяризації краєзнавства

4.1. Краєзнавчі видання Спілки	221
4.2. Інформаційні технології у взаємодії краєзнавства і громадськості . . .	242
Післямова	263

